

Nr 50.

Af herr **Bogren**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående afkortad rekrytutbildning för skjutskicklig värnpliktig.

Vid 1909 års Riksdag föreslog jag i en i Andra kammaren framlämnad motion nr 134, att Riksdagen ville för sin del uttala sig för, att »värnpliktig, som approberats till tredje klass i en af staten erkänd skytteförening eller äger därmed jämförlig skjutskicklighet, må medgifvas en afkortning af den för rekrytutbildningen anslagna tiden med en tredjedel». Vid den behandling, lagutskottet ägnade denna motion, hänvisade utskottet till, hvad ett i Andra kammaren år 1904 tillsatt tillfälligt utskott anfört mot en liknande framställning. De skäl detta utskott anförde emot lindring uti öfningstiden för värnpliktiga skarpskyttar voro, att befrielsen endast skulle tillkomma vid fotfolket anställda,

att samöfningarna däraf skulle lida,

att det ej var utredt, i hvad mån fältskjutning ingår i skyttegillernas program eller resultatet af sådana öfningar samt

att från skytteföreningarna själfva ej gjort sig gällande en sådan önskan, nämligen om afkortning af tiden för rekrytöfningarna.

Det först anförda skälet är ej ett sådant, ty det bör ligga i öppen dager, att lindring begäres endast för de infanteriet tilldelade ynglingarna. Men lika själfallet borde äfven vara, att de värnpliktige, som i skytteförening inhämtat god färdighet att handhafva infanteriets vapen, äfven böra tilldelas detta vapenslag.

Hvad samöfningarna beträffa, torde en beviljad befrielse ifrån t. ex. de 50 första dagarna af tiden för rekrytutbildningen ej vålla några som helst svårigheter, ty vid hvarje regemente torde skarpskyttarna, som erhållit denna lindring, blifva så många, att de under första öfnings-

tiden lätt nog kunna bilda egen pluton eller annan truppenhet. Den disciplin och rörelseförmåga, de inhämtat i skytteföreningarna, torde fullt ersätta, hvad i de delar inöfvas i rekrytskolan under de första 50 dagarna. Äfven det tredje af t. f. utskottet anförda skälet bortfaller numera alldeles, sedan ordnade öfningar i fältskjutning förekomma i rätt stor utsträckning inom skytteföreningarna. Värdet af dessa fältskjutöfningar kan blifva än större, om skytterörelsen får en förbättrad organisation, hvarom min motion nr 133 vid 1909 års riksdag handlade. Återstår således blott det sista af de af t. f. utskottet anförda skälen, nämligen att skytteföreningarna själfva ej begärt här föreslagna lindring. Först må här anmärkas, att då staten understöder det frivilliga skytteväsendet med afsevärdt stort årligt anslag, så är detta förslag ej blott en skyttarnas angelägenhet utan äfven samhällets. Frånsett detta vågar jag med den kännedom jag varit i tillfälle förvärfva om stämningen bland skyttarna för eller emot detta förslag antaga, att om ärendet sändes ut bland dem till omröstning, skulle det bli en försvinnande minoritet, om ens någon alls, som uttalade sig emot detsamma.

Det synes mig ej längre vara lämpligt att mot min i nämnda motion gjorda och här förnyade framställning anföras t. f. utskottets af 1904 utlåtande. Vid motionens behandling i kammaren tog denna påtagligen mera om inte uteslutande hänsyn till, hvad lagutskottet 1909 yttrar i slutet af sitt anförande, nämligen att det synes utskottet olämpligt att vidtaga någon åtgärd i motionens syfte, innan den af Kungl. Maj:t den 28 september 1907 tillsatta försvarskommittén slutfört sitt arbete, inom hvars ram äfven den i motionen upptagna frågan torde falla. Detta var ett verkligt skäl emot motionen, som också af Andra kammaren afslogs med 102 röster mot 82. Men sedan denna kommitté nu afslutat sitt arbete och till Kungl. Maj:t inlämnat sina yttranden och förslag, är äfven detta skälet emot min motion bortfallet. I sitt digra betänkande öfver ordnandet af landets försvar har kommittén, såvidt jag kunnat finna, icke ägnat den vackra nationella försvarsrörelse, som nämnes skarpskytteväsendet, den minsta uppmärksamhet. Det synes, som vore den för kommittén obekant eller i hvarje fall värdelös. Är skytterörelsen endast en art idrott, hvars mål är att föra sina utöfvare fram på täflingsbanan för att vinna pris, medaljer eller penningar, då torde Riksdagen handla klokt, om den genast indroge de af statsmedel årligen utgående anslagen till denna rörelse.

Men har denna rörelse ett högre mål, att väcka de ungas känsla af samhörighet med fosterlandet, samt göra dem skickliga att med det

vapen, som man sätter i deras händer, försvara detta land, då fara hotar, så måste denna rörelse erkännas som en viktig faktor i vårt nationella försvar och behandlas därefter. Att yrkesmilitären med en viss grad af ringaktning och misstro ser ned på skarpskytterörelsen, får ej hindra regering och Riksdag att taga vara på denna rörelse, utnyttja den i försvarsändamål i så vidsträckt grad som möjligt samt gifva rättvisa åt de unga män, som i denna rörelse offra tid, krafter och pengar. Billigheten fordrar, att man härför gifver dem något vederlag i form af kortare rekrytutbildningstid.

Då försvarskommittén i sitt betänkande föreslår värnpliktiges öfnings-tid utsträckt till ett år och då såväl Kungl. Maj:t i trontalet vid årets riksdag, som regeringen uttalat, att flera af kommitténs förslag komma att af Kungl. Maj:t upptagas och för Riksdagen framläggas, dock sedan de först ytterligare underkastats sakkunnigas pröfning, synes det mig vara mycket lämpligt, att frågan om skyttväsendets betydelse för vårt försvar då medtages samt att förslag framläggas, att värnpliktig skarp-skytt erhåller viss bestämd afkortning i den för rekrytutbildning anslagna tiden. Fördelen af sådana bestämmelser ha så många gånger framhållits för kammaren, att det nu torde vara öfverflödigt att ytterligare uppräknas dem.

Ostridigt är, att såväl försvaret, som staten, näringarna och de värnpliktige skulle vinna därpå. Skarpskyttväsendet skulle, bättre organiseradt, växa sig starkt både inåt och utåt. Det skulle blifva en viktig faktor i ett nationellt försvar. Försvaret skulle erhålla en afsevärd styrka utan nämnvärda uppoffringar från staten, hvilken emot möjligen ökade utgifter för skyttväsendet gjorde stora besparingar, om öfnings-tiden förkortades för värnpliktiga skarpskyttar. Många tusen sparda dagsverken skulle härigenom komma näringarna till godo. Detta torde vara af stor betydelse ej minst för modernäringen, som tryckes af allmän brist på arbetskraft. Att de värnpliktiga med glädje skulle mottaga hvarje lindring i den tunga värnplikten, torde ej behöfva framhållas, och många ynglingar, som nu utvandra för att undkomma värnpliktsbördan, skulle med glädje stanna hemma, om de finge fullgöra en del af denna börda i hembygdens skyttförening. Mig synes, som alla skäl talade för, inga bärande skäl emot förslaget om lindring i värnplikten för skarpskyttar, hvarför jag på grund af det här anförda vågar föreslå,

att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t behagade låta utreda, om och i hvilken utsträckning värnpliktig,

som approberats till 3:e klass i af staten erkänd skytteförening eller äger därmed fullt jämgod skjutskicklighet, må erhålla afkortning i den för värnpliktigas rekrytutbildning nu anslagna tjänstgöringstiden.

Stockholm den 24 januari 1911.

Oscar Bogren.

I motionen instämmer:

Smeds Lars Olsson.

Nr 51.

Af herr **Thyrén**, om ändrad lydelse af 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen.

Andra stycket af § 22 i 15 kap. strafflagen infördes som bekant genom en lagändring af år 1899. Denna bestämmelse intager i flera afseenden en särställning bland den svenska rättens straffbestämmelser. Redan det förhållande, att det i sagda § beskrifna brott upptagits uti det undantagsområde, där vår strafflag låter försöksstraff inträda, är i någon mån påfallande. Men vida mera öfverraskar det, att straff för försök här likställts med straff för det fullbordade brottet, och allra mest, att detta straffbara försök icke motsvarar hela det stora området af det inom paragrafen fallande fullbordade brottet, utan endast ett närmare angifvet, starkt begränsadt område. Om det är svårt att finna ut något skäl, hvarför ifrågavarande försök skulle, i motsats till mordförsök, våldtägtsförsök, mordbrandsförsök, rånförsök och öfverhufvud de allra flesta försök i vår strafflag, straffas lika strängt som fullbordadt brott, så torde det vara ännu svårare att utfinna något skäl, hvarför ett misslyckadt hot att framtvinga något annat än just arbetsinställelser (jfr t. ex. misslyckad »chantage») skall vara straffritt, under